

der ikke skal tages Hensyn til Renter, selv om der i Aftalen er vedtaget Rentebetaling, og Sælgeren kan saaledes hverken regne sig tilgode Forhalingsrenter af de allerede forfaldne, men endnu ikke betalte Afdrag eller Renter af de Afdrag, der først skulde være betalte til et Tidspunkt, der ligger efter Tingens Tilbagebetaling. Denne Bestemmelse kunde maaske ved første Øjekast synes at gaa Sælgeren for nær, men ved nærmere Overvejelse vil det vise sig, at dette ikke er Tilfældet. Da Afdragene i de Smaahandler, som Loven omfatter, saa godt som aldrig andrager større Summer, vil det Beløb, som Sælgeren kunde have beregnet sig i Forhalingsrenter, være saa forsvindende, at han rimeligvis end ikke vilde have gjort sig den Ulejlighed at udregne det. Og hvad angaar Renteydelse for de endnu ikke forfaldne Afdrags Vedkommende, vil han altid kunne undgaa, at Lovens Bestemmelser kommer ham til Skade, simpelthen ved i Kontrakten at indbefatte den Rente, der paaløber til Forfaldsdagen, i selve Afdragsbeløbet — noget, som allerede nu skal være langt det almindeligste ved Afbetalingssalg af den her omhandlede Art.

De i Paragrafens 1ste Stykke indeholdte Regler om Beregning af Sælgerens Tilgodehavende har for Køberen Betydning baade indirekte, forsaavidt som de gør Sælgeren mindre tilbøjelig til at tage Tingen tilbage, saalænge der er Mulighed for en fornuftig Ordning med Hensyn til Købesummens Afvikling, og direkte, forsaavidt som han ikke kommer til at betale Sælgeren mere, end denne har billigt Krav paa. Men det er kun de normale Tilfælde, som 1ste Stykke har for Øje. Erfaringen saavel fra vore egne Forhold som fra Udlandet viser, at mindre samvittighedsfulde Sælgere søge deres Fordel i af Køberen at forlange en Pris, der ikke staar i noget fornuftigt Forhold til Varens Beskaffenhed, og at denne Trafik finder Sted netop ved Afbetalingssalg, hvor Køberen paa Grund af sin Ubemidlethed sjældent vil være i Stand til at forhandle paa lige

Fod med Sælgeren om Prisen. Finder man det overhovedet rigtigt at fravige Kontraktfrihedens Princip og give en særlig Beskyttelseslov for Køberen ved Afbetalingshandler, bør man derfor gøre Skridtet fuldt ud og yde Køberen Værn ogsaa mod disse Misbrug. At lade Reglerne i 1ste Stykke komme til Anvendelse og altsaa give Sælgeren Ret til ogsaa under den angivne Forudsætning at beregne sit Tilgodehavende paa Grundlag af den opskruede Salgspris vilde derhos føre til et for den almindelige Retsbevidsthed stødende Resultat, fordi Tingen i den samme Opgørelse efter Reglen i § 3 kun krediteres Køberen med dens virkelige og altsaa langt lavere Værdi. Det er dette, der raades Bod paa ved Bestemmelsen i Paragrafens 2det Stykke, hvorefter Sælgeren, naar Afbetalingsprisen har været urimelig høj i Forhold til Tingens Værdi, kun kan beregne sig »en rimelig Afbetalingspris med Fradrag af de allerede erlagte Afdrag«. Hvis Tingens Værdi ved Tilbagebetalingen kun kan anslaaes til 600 Kr., bliver den altsaa aldrig at kreditere Køberen med et højere Beløb, men medens Sælgeren under normale Forhold — naar Værdiforringelsen skyldes Slid, forandrede Konjunkturer eller lignende — alligevel kan opgøre sit Tilgodehavende hos Køberen paa Grundlag af den vedtagne Købesum af 1000 Kr., kan han under den oftangivne Forudsætning ikke forlange mere af Køberen end, hvad han passende kunde have krævet som Afbetalingspris, in casu f. Eks. 680 Kr. ÷ de allerede oppebaarne Afdrag. Bestemmelsen kommer iøvrigt kun til Anvendelse, naar Afbetalingsprisen har været »urimelig høj« i Forhold til Tingens Værdi. Det er altsaa en Undtagelsesbestemmelse, der kun tager Sigte paa særlig graverende Forhold og overhovedet helst skulde virke indirekte, idet den ved sin blotte Eksistens afholder Sælgerne i Afbetalingshandler fra at forlange urimelige Priser for deres Varer. I denne Forbindelse vil det ikke være af Vejen at præcisere, at Bestemmelsen kun angiver, hvor meget